

Geachte gemeenteraad,

Met deze brief licht ik mijn besluit toe om mijn functie als wethouder neer te leggen. Dit besluit is genomen in een context waarin kwalificaties en beeldvorming zwaarder zijn gaan wegen dan verifieerbare feiten.

In 2022 hebben we als gemeenteraad gekozen voor een raadsakkoord met daarop volgend een sollicitatieprocedure om te komen tot een college met een meer (vak)inhoudelijke oriëntatie in plaats van focus op politieke kleur of politiek belang. Dit heeft er toe geleid dat ook in de raad geen sprake meer is van coalitie en oppositie. Zo ontstond er voor alle partijen de mogelijkheid om met wisselende meerderheden besluiten te nemen met betrekking tot de koers voor de stad.

Persoonlijk heeft dit voor mij de doorslag gegeven om destijds te solliciteren op de functie van wethouder. Om los van een specifieke partij(kleur) uitvoering te geven aan het gezamenlijk opgestelde raadsakkoord, waar alle 'partijkleuren' in vertegenwoordigd waren, zoals dat in een democratie bedoeld is. Ik heb mijn inhoudelijke kennis en ervaring voor mijn portefeuille ingezet, onafhankelijk van wát wélke partij had ingebracht in het raadsakkoord. Ik heb be- én gestuurd op inhoud en niet op politiek succes of macht. Zó heb ik als wethouder en collegelid recht willen doen aan alle fracties in de gemeenteraad, met name om dat ik een diep geloof had dat we op deze manier de stad en haar inwoners het beste dienen: op inhoud en uitstijgend boven specifieke partijpolitieke belangen en denken en handelen vanuit (een) macht(spositie).

De eerste 2 jaar als wethouder binnen dit raadsakkoord heb ik ervaren dat dat steeds beter ging. Binnen het college hebben we steeds ingezet op realisatie van het gezamenlijk vast gestelde raadsakkoord zonder ons daarbij door een specifieke politieke 'kleur' of politiek belang te laten leiden. We hebben steeds het algemeen belang voor ogen gehad en niet het belang van 'scoren binnen je portefeuille'. We hebben vasthoudend uitgedragen dat we 'wethouder van de hele raad' waren, en hebben met alle fracties het gesprek gezocht. Daarin zijn we ook vaak zoekende geweest en hebben we binnen het college het gesprek daarover met elkaar gevoerd.

Ditzelfde heb ik gezien bij de raad en ook dat verschillende fracties verschillende manieren daarvoor zochten of vonden. We, wethouders en raad, werden er ons bij het vertrek van collega Broekema van bewust dat als wethouders 'van iedereen zijn', ze 'van niemand zijn' en dat dat betekent dat zij in een nog kwetsbaarder positie zitten dan in een coalitie-oppositie situatie. Waarnemend burgemeester Bakker gaf ons dit ook mee bij haar vertrek. Naar aanleiding daarvan is toen de klankbordgroep ingesteld, ter bescherming van de wethouders binnen een politieke setting zonder coalitie. Ik ben blij met de eerste jaren van het raadsakkoord, ik denk dat we er met elkaar in geslaagd zijn om iets van de 'oude' politiek, die meer uitgaat van macht en partijbelang, in deze eerste jaren uit te bannen. Hoe dichterbij de verkiezingen kwamen, hoe meer ik die 'oude' politieke cultuur van het eigen gelijk weer heb zien terug keren in onze gemeentelijke politiek en dat betreurt ik.

Steeds meer werd ik me ervan bewust dat het ook binnen de gemeentelijke organisatie gaat om macht en (persoonlijke) belangen. Dit is met name het geval bij de leiding van de organisatie, de directie en het management, zowel onderling als richting het college. Dit uitte zich in elkaar ondermijnen en zwart maken, informatie achterhouden voor het college, richting externen communiceren dat 'een wethouder dat wel kan willen maar dat we dat niet gaan doen' of in gesprek met een wethouder zeggen 'ik hoor wat je zegt maar ik ben het er niet mee eens en ik ga het dus niet doen'. Met name toen Jeugdzorg in mijn portefeuille kwam, werd dit steeds duidelijker.

Daar komt bij dat de samenwerking binnen de jeugdzorgketen zélf ook verworden is tot een machtsstrijd, het gaat over ‘wie mag er bepalen’ in plaats van ‘waarmee helpen we een jeugdige’. Met het Koersdocument voor jeugd (Knoppenplan) hebben we als politiek gemeentebestuur (raad en college) een eerste aanzet gedaan om de macht of regie weer terug te geven aan ouders en van daaruit te gaan kijken wat ouders en jeugdigen nodig hebben. Ik ben heel erg blij geweest met deze stap en heb me terdege gerealiseerd dat dit ook weerstand zou oproepen bij partijen die gewend zijn om macht of regie te hebben over anderen.

Wat me verrast heeft, is dat binnen onze eigen organisatie het laatste jaar (binnen mijn portefeuille met name op jeugdzorg) directie en management niet bereid en in staat zijn gebleken om samen met het college en de raad deze koers verder vorm te geven. De basis met betrekking tot taken, rollen, verantwoordelijkheden en processen bleek niet op orde. Een cultuuronderzoek door Rijnconsult van eind 2024, begin 2025, bevestigde dit voor de afdeling Sociaal Domein van de gemeente én schetste ook een beeld van een verwaarloosde organisatie en verwaarloosde teams met ontbreken van benodigd leiderschap. De gemeenteraad heeft dit rapport in een later stadium vertrouwelijk mogen inzien. Hoewel dit onderzoek binnen de afdeling Sociaal Domein is gedaan, hérkende en érkende zowel directie als college dat dit beeld ook geldt voor de andere afdelingen binnen de organisatie. Sterker nog, de gemeentesecretaris heeft naar aanleiding van de (kennismakings)gesprekken, die zij bij aantreden in de zomer 2025 heeft gevoerd, aangegeven dat het ‘nog erger is dan dat het college haar heeft verteld’.

In plaats van er voor te kiezen om de ‘rommel’ onder ogen te zien en gezamenlijk op te ruimen, zijn directie en management een machtsstrijd aangegaan met het college. Toen het college zich genoodzaakt zag, in haar bestuurlijke rol, een bestuursopdracht te geven, kwam er een melding binnen bij de burgemeester met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag van mij.

Een dergelijke melding vraagt altijd om een zorgvuldig, onafhankelijk en integer onderzoek op basis van feiten. En helemaal in een kwetsbare politieke context, in verkiezingstijd en met óók een machtsstrijd zoals ik hierboven heb geschetst.

Dit is op geen enkele manier gebeurt. Het geven van een bestuursopdracht door het hele college kan moeilijk als grensoverschrijdend gedrag van 1 persoon worden gekwalificeerd. Er is mij echter nog altijd niet verteld in wélke situatie ik wát heb gedaan zodat ik daarop kan reflecteren en mijn kant van de situatie toelichten. Daarna zoek je samen naar een oplossing òf er zijn andere stappen nodig. De burgemeester heeft deze stappen overgeslagen terwijl deze wél in het protocol, wat ze heeft aangegeven te volgen, worden benoemd. Daarmee heeft ze zeer onzorgvuldig gehandeld. Ik heb haar daarover vragen gesteld, deze heeft ze niet willen beantwoorden.

Het bureau dat door de burgemeester als opdrachtgever is ingeschakeld om een onderzoek te doen naar de integriteitsmelding houdt zich niet aan de meest essentiële principes van zorgvuldig onderzoek, waaronder de principes van eerlijkheid, transparantie, zorgvuldigheid, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid. Zij hebben mij het recht op wederhoor ontezegd, de melding(en) niet met mij gedeeld zodat ik daar mijn reflectie op kan geven en geprobeerd mij op voorhand, onnodig, het recht op aansprakelijkstelling van het bureau te ontnemen. Op dit moment voeren zij een vooringenomen onderzoek uit, waarvan het doel niet helder is en die de schijn heeft van het verzamelen van bewijs voor de eerder gedane melding. Ook het bureau heb ik bevraagd op deze gang van zaken, ook zij weigeren deze vragen te beantwoorden. Bij navraag bij onder andere de wethoudersvereniging blijken meer negatieve ervaringen met dit bureau.

Verschillende mensen, waaronder de burgemeester, hebben zich vervolgens hierover in het openbaar uitgelaten. Zowel de burgemeester (in het fractievoorzittersoverleg en de klankbordgroep) als de leiding van de organisatie (middels een brief aan de gemeenteraad) hebben mij in de beeldvorming zwart gemaakt zonder dat hier al enig bewijs voor is geleverd of een onafhankelijk, zorgvuldig en integer onderzoek is afgerond. Vervolgens hebben een heel aantal fracties uit de gemeenteraad gemeend hierover een publiek debat te moeten voeren en een oordeel te vellen.

Ik heb mijn functie hangende het onderzoek neergelegd en blijf bij de burgemeester aandringen op een zorgvuldig, integer én onafhankelijk onderzoek. Tot op heden is daarvan niet gebleken en lijkt veel bewust in gang gezet te zijn tegen de achtergrond van een machtsstrijd. Uit het onderzoek moet om die reden eerst nog maar blijken of er écht sprake is van gedrag van mij als wethouder, dat (feitelijk) als grensoverschrijdend gezien kan worden. Afhankelijk daarvan zal ik mij beraden op het nemen van ontslag.

Mochten er vragen zijn dan kunt u mij die stellen,

Met vriendelijke groet,

Mr Annemieke Messelink-Dijkstra (MSc)